

דו"ח אמנסטי: סיכום הוצאות להורג - שנת 2006

לפחות 1,592 בני אדם הוצאו להורג בשנת 2006 ב- 25 מדינות ברחבי העולם, ולפחות 3,866 ניזונו למוות ב- 57 מדינות, כך עולה מדו"ח אמנסטי שיושק ברומא, איטליה, ביום שישי ה-27.04.07. הדו"ח מצביע על מגמת ירידה בהיקף ההוצאות להורג בעולם (המספר הרשמי של ההוצאות להורג ב-2005 עמד על 2,148).

91 אחוזים מכל ההוצאות להורג בשנה החולפת בוצעו בשש מדינות עיקריות: סין, איראן, פקיסטן, עיראק, סודן וארצות הברית. מספרים אלו הינם מספרים רשמיים בלבד, וההערכה היא כי סך ההוצאות להורג גבוה בהרבה.

גם השנה סין נחשבת כ"שיאנית" ההוצאות להורג. המספרים הרשמיים מצביעים על 1,010 בני אדם שהוצאו להורג, ואילו ההערכות של אמנסטי וארגוני זכויות אדם, הם שהמספרים האמיתיים נעים בין 7,500 – 8,000 הוצאות להורג שבוצעו כאמור ב-2006 בלבד. באיראן בוצעו 177 הוצאות להורג, פקיסטן – 82, עיראק וסודאן – לפחות 65 הוצאות להורג ובארה"ב בוצעו 53 הוצאות להורג ב-12 מדינות ברחבי אמריקה. בכווית בוצע מספר ההוצאות להורג הגדול ביותר ביחס לגודל האוכלוסייה. שיטות ההוצאה להורג הן רבות ומגוונות וכוללות מוות ע"י עריפה, תליה, כסא חשמלי, ירייה, זריקת רעל קטלנית, סקילה ודקירה.

גם מספר הנידונים למוות גבוה בהרבה מהנתונים הרשמיים. לפי הערכות אמנסטי מספר הנידונים למוות בשנת 2006 נע בין 19,185 – 24,646. הערכות אלו מתבססות על נתונים של ארגוני זכויות אדם, דיווחים בתקשורת, ונתונים רשמיים מוגבלים.

נכון לינואר 2007, מספר המדינות שביטלו את עונש המוות להלכה או למעשה עומד על 128 מדינות, לעומת 69 מדינות שעדיין משמרות וגוזרות עונשי מוות, כאשר מספר המדינות המפעילות עונש זה נמוך מכך בהרבה. 88 מדינות ברחבי העולם ביטלו את עונש המוות לחלוטין עפ"י חוק. 11 מדינות ביטלו את עונש המוות עפ"י חוק לכל הפשעים מלבד פשעים מיוחדים כגון פשעי מלחמה. ב-29 מדינות קיים אמנם עונש מוות הקבוע בחוק, אך הן לא גזרו או הפעילו עונש זה במהלך 30 השנים האחרונות ויותר, כך שלמעשה הן בגדר מדינות שאינן דוגלות בעונש זה. ב-69 מדינות יש עונש מוות הנגזר ומופעל להלכה למעשה.

לפני 30 שנה, רק 16 מדינות מחקו את עונש המוות מספר חוקיהן. כיום, מספר זה גדל פי יותר מחמש. מאז שנת 1985, כ-55 מדינות ביטלו את עונש המוות עבור כל הפשעים שהם ביניהן: קנדה, מקסיקו, ליבריה, ארמניה, קפריסין וטורקיה. מאז ועד היום רק 4 מדינות החזירו את עונש המוות לחוק כאשר שתיים מהן – נפאל והפיליפינים, שבו וביטלו עונש זה. בשתי המדינות האחרות – גמביה וגיניאה החדשה, למרות החזרתו של עונש המוות, הוא לא ייושם בפועל.

מנכ"ל אמנסטי ישראל, אמנון וידן: "למרות הנתונים הקשים, אנו בדרך לעולם ללא עונש מות. מספר מדינות מפתח חייבות להבין כי עונש המוות אינו מוסרי, אינו אפקטיבי ואינו הפיך. אפילו בעירק ובסין, שתיים מהמדינות המובילות בהיקף ההוצאות להורג, נשמעים יותר ויותר קולות הקוראים לבטל סופית את עונש המוות".

הקשר בין עונש מוות לצמצום הפשיעה:

כאשר בוחנים את הקשר בין קיומו של עונש מוות ובין שיעור הפשעים ובעיקר פשעי הרצח שמתבצעים במדינות אלו, הממצאים מפריכים לחלוטין את הטענה לפיה עונש מוות הוא עונש מתריע. כך בקנדה לדוגמה, שיעור מקרי הרצח בשנת 1975, (השנה הקודמת לביטול עונש המוות עפ"י חוק), עמד על שיעור שיא של 3.09 ל-100,000 איש. נתון זה ירד במידה ניכרת בשנת 1980 ועמד על 2.41 ל-100,000 איש, ומאז הוא אף המשיך והצטמצם, ובשנת 2003, 27 שנים לאחר ביטול עונש המוות, שיעור הרצח עמד על 1.73 ל-100,000 איש – 44% פחות מאשר בשנת 1975, והשיעור הנמוך ביותר מזה 3 עשורים! בשנת 2005 חלה אומנם עליה קלה בשיעור מקרי הרצח במדינה כשיעור מקרי הרצח עמד על 2 ל-100,000 איש, אולם עדיין מדובר במספר הנמוך בלמעלה מ-1/3 מאשר טרם ביטול עונש המוות.

סכנת הוצאות להורג של חפים מפשע:

כל עוד עונש המוות קיים, כך גם קיימת סכנה ממשית של הוצאתם להורג של חפים מפשע. מאז שנת 1973, 123 אסירים בארה"ב שוחררו לאחר שנידונו למוות, וזאת עקב מציאת ראיות חדשות שהצביעו על חפותם מהפשעים שבגינם נידונו למוות. חלק מהאסירים ישבו שנים ארוכות בכלא, כשהם ממתניים להוצאתם להורג. בחינה מחודשת של מעשיהם חשפה ליקויים פרוצדוראליים רציניים, ליקויים קשים בעבודת המשטרה, ראיות נסיבתיות וייצוג הגנתי בלתי הולם. אסירים אחרים הלכו אל מותם והוצאו להורג למרות **ספקות קשים באשר לאשמתם**. פוטנציאל זה של הוצאת להורג של חפים מפשע אינו נכון רק לארה"ב וישנן דוגמאות נוספות מרחבי העולם המצביעות על מקרים דומים, והמשקפות את **חוסר הוודאות המוחלטת** הקיימת בחלק מן המקרים בהם מוצאים אנשים להורג.

הוצאות להורג של קטינים:

האמנות השונות לזכויות אדם אוסרות על הוצאתם להורג של אנשים אשר בעת ביצוע הפשע שבגינם נידונו למוות, היו בני פחות מ-18. בלמעלה מ-100 מדינות בהן עדיין קיים עונש מוות באופן כזה או אחר, קיים איסור ברור להוצאות להורג של קטינים. יחד עם זאת, **מספר קטן של מדינות ממשיך להוציא להורג עבריינים-ילדים!**

מאז שנת 1990 תשע מדינות הוציאו להורג קטינים, או כאלו שהיו קטינים בעת ביצוע העבירה. בנייהן: איראן (בה בוצע מספר ההוצאות להורג של קטינים הגבוה ביותר), סודן, וערב הסעודית. מדינות כגון סין וארה"ב העלו לאחרונה את הגיל המינימאלי להטלת עונש מוות והעמידו אותו על גיל 18, זאת לאחר שבמרץ 2003 פסק ביהמ"ש העליון של ארה"ב כי הוצאה להורג של קטינים היא בלתי חוקית. **עד אז ארה"ב הוציאה להורג יותר עבריינים-קטינים מכל 7 המדינות האחרות גם יחד.**

למידע נוסף (לינק ל- <http://web.amnesty.org/library/eng-392/index>)